

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredni dnevi in prazniki.
Cena: do 30 petih vrst 4 D, do 100 vrst 4 D 50 p, večji inserti
petih vrst 4 D; notice, poslastice, izjave, reklame, preklic beseda 1 D;
Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej.
Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.
Upravišče „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljeva
ulica št. 5, pritrilčno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje
Telefon št. 34.
Dopise sprejema in podpisane in zadoštno frankovane.
Rokopisov se ne vrata.
Posamezne številke:
v Jugoslaviji od 4—6 str. po D. 1'50, 8 in več
2 D. V inozemstvu 4—6 str. 2 D., 8 in več po 3 D.
Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:		V Jugoslaviji		V inozemstvu
		v Ljubljani	po pošti	
12 mesecev	...	Din 240—	Din 240—	Din 360—
6 „	...	120—	120—	180—
3 „	...	60—	60—	90—
1 „	...	20—	20—	30—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno 100 po nakaznici.
Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Račun brez krčmarja.

V trenutku, ko so prvi Radičevi poslanci prestopili prag narodne skupščine, je krenila Jugoslavija v svojem političnem življenju na novo pot. Ta pot lahko pripelje k rešitvi nesrečnega srbsko-hrvatskega spora, lahko pa tudi poostri že itak napeto razmerje med obema faktorjema, ki si stojita nasproti kot izraza dveh bistveno različnih naziranj o ustroju države in njenem obzanku sploh. Do prihoda Radičevcev v Beograd, ki pomeni zgodovinski dogodek v naši notranji politiki, je bila situacija daj čudna in s parlamentarne stališča abnormalna, vendar jasna in več ali manj opredeljena. Vlada je imela v parlamentu absolutno večino in je kot taka opravljala državne posle ne glede na opozicijo, ki je bila številčno preslaba in preveč razcepljena, da bi mogla vplivati na redno parlamentarno delo.

Radič se je ta čas izprehajal po evropskih prestolnicah, kjer je sondiral teren za eventualno samostojno akcijo v prid »hrvatski človečanski republik«. Ko se je po dolgem in brezuspešnem prizadevanju prepričal, da evropski državniiki nikakor ne smatrajo hrvatskega seljaškega pokreta za resno, upoštevanja vredno in v okvir splošnih zavestnih interesov na Balkanu spadajočo politično akcijo, da torej pretendent na stolec hrvatske seljaške republike ne more računati z uspehom s pomočjo zunanjih sil, je Radič hočeš-nočeš spremenil svojo taktiko in izdal dovoljenje za odhod v Beograd. Abstinencijska politika je doživela popoln fiasko, treba je bilo poiskati novih potov in kombinacij, da ne ostane na cedilu ves pokret. Cesar ni mogel doseči v inozemstvu, kjer so državniiki in politiki preveč pametni, da bi nasledili eksaltiranemu apostolu kmetijske osamosvojitve in prezgodaj rojenega republikanskega deteta, je mislil Radič izposlovati po svojih agentih tu v Jugoslaviji.

Poteza ni bila napačna in gesta je na prvi mah presenetila vso politično javnost. Prenos Radičevega utopističnega, na ljudski naivnosti in demagoštvu zasnovanega podjetja iz inozemstva v domovino, je imel celo delni uspeh, ki izvira iz napačne premise, da je število odločilno vedno, tudi če bi se zapeljana in nahujskana večina ljudstva po svojih zastopnikih izjavila za razkosanje Jugoslavije. Toda ta uspeh je bil samo fiktiven. Slabo so namreč računali tisti, ki so Radiču nasledili. Takoj prva vest o prihodu Radičevih poslancev v skupščino je vplivala na nekatere politične kroge kot električna iskra. Zazdalo se jim je, da bo odslej večina v parlamentu na Radičevi strani in zato hajdi brez pomisleka v nje-

gov tabor. Tako je bil osnovan sedanji opozicijski blok, kateremu pripadajo vsi tisti, ki menijo, da so strankarski interesi vse, država, nieno edinstvo in odprta sposobnost pa nič.

Naraven in logičen je bil vladin odgovor na ta nepričakovani in dobro premišljeni Radičev trik. Če stoji na čelu bloka mož, ki je opetovano odkrito izjavljaj, da ne priznava današnje Jugoslavije, da hoče postaviti med Hrvati in Srbi kitajski zid in da je pripravljen žrtvovati narodno in državno edinstvo svojemu fantastičnemu seljaškemu pokretu, če hočejo priti na krmilo ljudje, ki so faktično protidržavni in protijugoslovenski, če se snuje blok, čigar idejni, deloma pa tudi programatični ustanovitelj je sovražnik države, je treba postaviti proti temu bloku drugi blok, ki bi mogel paralizirati za enotnost države skrajno nevarno akcijo prvega. Tako se je tudi zgodilo in danes imamo dva bloka, okrog katerih se polagoma zbere na eni strani vse, kar je v jugoslovenskem narodu še zdravega, idealnega in nacionalnega, na drugi pa elementi, ki še vedno tavajo pod vplivom splošne povojne zmede ter se ne morejo orijentirati v kaos, ki se jim zdi posledica naših notranjih razprtij. Opozicijski blok je z gotovostjo računal, da vrže Pašić-Pribičevićovo vlado in da prevzame državne posle ne glede na to, da so v njem elementi, ki bi ne samo povečali sedanji nered, temveč bi potem pospešile centrifugalnega gibanja spravili državo na rob prepada. Ta račun je bil seve brez krčmarja in zelo prenapljen. Že prvi koraki opozicije so jasno pokazali, da v Jugoslaviji še ni mrtev jugoslovenski duh, da se z državo ne more in ne sme poljubno eksperimentirati, ker ima v sebi še sile, ki lahko to preprečijo.

Običajnim parlamentarnim potom ni šlo. Zato je opozicija spremenila svojo taktiko, obrnila se je tja, kamor pravzaprav ne sodi, ker je doslej to institucija več ali manj sploh prezirala. Začele so se avdijske opozicijske seje na dvoru. Celo Radičevi poslanci so po naročilu baje z Dunaja izrazili željo, da bi radi potožili kroni svoje gorje. To je pač unikum v zgodovini narodov in menda je samo v Jugoslaviji mogoče, da kilčejo v hudi stiski na pomoč kralja tisti, ki ga sicer sploh ne priznavajo. Toda sila kola lomi in naklonjenost krone, ki si jo hočejo pridobiti, je zadnja karta opozicijskega bloka. Prvi račun se ni obnesel, drugi pa tudi ne obeta kdove kako ugodnega rezultata. Zdi se nam namreč, da je ta še veliko bolj brez krčmarja. Krona je namreč vidno zname-

nje narodnega in državnega edinstva, ona je izraz jugoslovenske misli in kot taka ne more poveriti usode Jugoslavije ljudem, ki jim je ta osnovna ideja trn v peti. Fantaziranje o poslovi vladi na čelu z opozicijskim blokom mora ostati za vsako ceno to, kar je sedaj.

To zahtevalo višji državni interesi, ki jih tudi krona ne more prezreti! Edini izhod iz zamotane situacije je razpust narodne skupščine in volilni mandat v rokah tistih, ki so v kritičnem trenutku prevzeli težko nalogo, da rešijo državo pred razpadom.

Povoljen razvoj parlamentarne krize.

Včerašnje avdijske. — Volilni mandat upravičen. — Nesoglasja v bloku.

— Beograd, 17. aprila. (Izv.) Razvoj in razplet sedanje vladne in parlamentarne krize gre povsem v rednem parlamentarnem toku. Vsak objektivni opazovalec mora ugotoviti, da se kriza razvija mirno in na povsem parlamentarn način. To priznavajo tudi vsi politični in parlamentarni krogi, celo opozicijske skupine ne morejo ničesar ugovarjati modernu in premišljenemu postopanju najvišjega čuvarja ustave. Vsi so soglasni v sodbi, da postopa kralj, dobro ocenjujoč veliko važnost in dalekosežnost sedanje parlamentarne krize, modro in državniško, ker je začel konsultirati zastopnike vseh parlamentarnih skupin o položaju in o načinu, kako naj bi se uredilo dobro notranje-politično razmerje. Včeraj popoldne je kralj pozval na posvet dr. Spah'a, voditelja bosan. muslimanov in predsednika radikalnega kluba Marka Gjuričiča. Dr. Mehmed Spaho je bil sprejet v avdienco ob 18.30 ter je avdienco trajala skoraj uro. Dr. Spaho je kralju informiral o stališču muslimanov napram parlamentarni krizi, obrazložil je kralju notranje-politični položaj in razmerje muslimanov do Radičeve stranke kakor tudi stremjenje opozicijskega bloka. Kakor je izvedel Vaš dopisnik, je dr. Spaho naslikal splošni položaj kralju v zelo optimističnih črtah, očrtal mu je program opozicijskega bloka v slučaju, da ji bo poverjen mandat za sestavo poslovne vlade. Po avdijski je bil dr. Spaho zelo molčljiv in se je edino sestel z Ljubo Davidovićem. Dr. Spaho je danes odpotoval v Sarajevo.

Kralj je sprejel nato predsednika parlamentarnega radikalnega kluba Marko Gjuričiča, ki je kralju pojasnil položaj z vidika radikalne stranke. Značilno je, da je Gjuričič pred avdienco in po avdijski dlje časa konferiral z ministrskim predsednikom Pašićem. S to avdienco je krona začela zaključiti konsultacije z vodilnimi političnimi faktorji in Nj. Vel. kralj Aleksander je danes zjutraj odpotoval v Topolo, kjer ostane do ponedeljka. V ponedeljek se nadaljuje avdijske ter bosta sprejeta vodja zemljoradniške stranke Vojta Lazić in predsednik Samostojnega demokratskega kluba dr. Edo Lukinić, kateremu se ni moglo vsled nje-

gove odsotnosti dostaviti tozadevno vabilo na avdienco. Govore tudi še vedno, da bo krona pozvala na avdienco zastopnika Radičeve stranke. Po končani konsultaciji sprejme kralj sedanjega predsednika kraljevske vlade Pašića in pa voditelja samostojnih demokratov Pribičevića, da mu še enkrat pojasnita vse one tehtne motive, ki govorijo za razpust skupščine in za razpis novih volitev, da narod izreče svojo sodbo o notranje-politični ureditvi države.

— Beograd, 17. aprila. (Izv.) Dasi parlamentarna kriza normalno poteka, vendar ne bo tako kmalu končana. V dobro informiranih krogih zatrjujejo, da se kriza konča šele po pravoslavni praznikih okoli 1. maja. V parlamentu vlada sedaj popolno mrtvilo. Tuptam je opažati do 15 poslancev. Klerikalci, muslimani in zemljoradniki so polnoštevilno zapustili skupščino in odšli na agitacijska potovanja. Vsi se pripravljajo za volitve.

— Beograd, 17. aprila. (Izv.) Iz vladnih krogov je doznal vaš dopisnik, da je med radikalni in samostojni demokrati sklenjen sporazum za slučaj, da dobi Pašić volilni mandat, v tej smeri, da se izvede delna rekonstrukcija vlade in da prevzame za časa volitev vodstvo ministrstva notranjih del Svetozar Pribičević. Vedno jasneje postaja, da so volitve popolnoma upravičene in da govorijo za razpust skupščine povsem tehtni razlogi, ker je od nekaterih strani forsirana koncentracijska vlada absolutno nesmisel in nima nikakega življenjskega obstanka. V bloku so tudi nastala velika nesoglasja radi poslovne vlade.

Radičeva stranka želi volitve. Slovenski klerikalci se volitev boje.

— Beograd, 17. aprila. (Izv.) Vaš dopisnik se je pri nekaterih poslancih Hrvatske republikanske seljaške stranke informiral o stališču njih parlamentarnega kluba napram poslovni vladi. Poslanci Radičeve stranke so kratko pojasnili stališče o poslovni vladi opozicijskega bloka. Izjavili so med drugim: »Mi smo storili s svoje strani vse, kar je g. Davidović želel, da storimo v svrhu sestave vlade opozicijskega bloka. Mi bi tako vlado tojarno podpirali. Zahtevali pa smo gotove ob-

veze. Naglašati moramo sedaj, da nam ni do tega, da se sestavi taka poslovna vlada in da raje sprejememo volitve. Računamo in upamo, da pridemo po volitvah v skupščino številno in kvalitativno močnejši!»

Z druge strani je vaš dopisnik doznal, da je bil v opozicijskem bloku dr. Korošec posebno protiven volitvam. Ta je vedno naglašal, da se morajo volitve izvesti kasneje, ker njegova stranka na volitve ni pripravljena. Med dr. Korošcem in Radičem obstojata v vprašanju volitev največje diference. Radič silji vedno na volitve, to skuša posebno doseči s taktiko svojih intervjuov v inozemskem tisku o notranje-političnih razmerah v Jugoslaviji. Radič je splošno nasproten vsaki sestavi poslovne vlade opozicijskega bloka.

Uradniške draginjske doklade. Vprašanje izplačila uradniških plač za maj.

— Beograd, 17. aprila. (Izv.) Ko na eni strani vlada v parlamentu popolno mrtvilo, vlada na drugi strani v predsedstvu vlade živahno delovanje. Predsednik vlade je včeraj ves dan konferiral s osamimi ministri in uglednimi radikalnimi poslanci, na kar je bila zvečer seja ministrskega sveta, ki je bila v celoti posvečena vprašanju ureditve uradniških draginjskih dokladov. Na smotni seji je bila predložena uredba o uradniških draginjskih dokladah, ki je imela biti izdelana do 10. tm. Uredba je bila izročena v detaljno proučevanje posebnemu ministrskemu odboru, v katerega so bili delegirani ministri: dr. Stojadinović, dr. Krizman, Simonović, dr. Svetislav Popović, Misa Trifunović in dr. Kolić. Ta ministrski odbor ima do danes predložiti ministrskemu svetu definitivni tekst uredbe, ki ga vlada na to takoj odobri. V zvezi z ureditvijo uradniških draginjskih dokladov je bila na seji izražena želja, da bi se uradništvu plače za mesec maj mogle nakazati že pred velikonočnimi prazniki. Ta želja izhaja tudi iz uradniških krogov in iz uradniških organizacij. Finančni minister ima nalogo proučiti finančno tehnično možnost izplačila plač pred velikonočnimi prazniki. Kakor nekateri zatrjujejo bo finančni minister danes izdal finančnim upravam nalog, da čimprej sestavijo spiske o plačah, da bi se v resnici uradnikom nakazale plače pred prazniki.

RADIČEVA IZJAVA RESNIČNA.

— Beograd, 17. aprila. (Izv.) Opozicijski blok skuša z vsemi mogočimi triki zmanjšati vtis, ki ga je napravila Radičeva izjava v »Nezavisimim Makedoniji«. Zemljoradniške »Novosti«, ki so prejšnji dan skoraj prve prinesle vest o Radičevem potrdilu glede pristnosti izjave, so včeraj razširile potom letakov senzacija, da je bila ta vest skovana v Beogradu in da je bila potem naročena izdaja tega lista makedon-

Aleksei Tolstoj.

Polet na Mars.

Roman.

Kameniti goli človek je stal visoko vzravan, noge so bile stisnjene, roke so se tiščale ozkih beder, zbočena prsa je podpiral zobčasti pas, na solncu je motno bleščal njegov izrezljan oklep, okrašen z ostrim grebenom, podobnim ribjemu hrbtu. Na okroglih ustnih krepkega obraza z zatisnjenimi očmi je igral smehlaj.

— Magaciti! — je spregovoril Marsovec in pokazal na nebo.

Daleč za kipom je bilo videti ogromne razvaline amfiteatra in mračne obrise podrtih stebrov vodovoda. Po natančnem ogledu je Los spoznal, da so kupi gramoza na ravnini in jame ostanki starodavnega mesta. Novo mesto, Soacera, se je začelo z blestečim jezerom zapadno od teh razvalin.

Črne točke na nebu so se približevale in postajale vedno večje. To so bile stotine Marsovecov, ki so leteli naproti v krilatih čolnih in sedlih, na raševinastih pticah in v kočarah z zračnimi padali. Prva je priplula, zakrožila v poletu in obvisela nad ladjo blesteča, zlata, kobilica podobna

ozka cigara s štirimi krili. Na krov ladje so se vsule z nje cvetlice in pestri koščki papirja — sklanjala so se mlada, razburjena lica.

Los je vstal in, držeč se za ograjo, snel čepico — veter je dvignil njegove bele lase. Iz kajute je prilezel Gusjev in obstal poleg njega. Butarice cvetlic so se vsule nanje iz čolnov. Na vijoličastih, zdaj zagorelih, zdaj rdečkastih obrazih priletelih Marsovecov je bila napeta razburjenost, navdušenje in groza.

Nad glavo, spredaj, ob strani in za ladjo, ki je plula počasi, je letelo sedaj sto in sto zračnih kočij. V kočari pod padalom je švigal navzdol debeluh v pisani čepici ter je mahal z rokami. Za hip se je pokazalo bradato lice, ki je gledalo skozi cev. Ves v skrbah se je vrtil pred ladjo na krilatem sedlu ostronosti Marsovec z valovečimi lasmi ter napeljal na Losa nekaj vrteči se zabojček. Mimo je hitel ves s cvetjem okrašen pleten čoln — trije krilati ženski obrazi z velikimi očmi, modre čepice, modri vihrajoči rokavi in beli pajčolani.

Brnjenje vijakov, šum vetra v krilih, tanki piski, blesk zlata, pestrost oblek v zračni sinjini, spodaj — škrlatne, zdaj srebrikaste, zdaj zopet rdečkasto-rumene krone drevoredov, v solnčnih žarkih blesteča okna vzbočenih hiš — vse je bilo kakor sanje. V glavi se je vrtele, Gusjev se je oziral in ponavljal z zategnjenim glasom:

— Pogledj, pogledj, eh ti...

Ladja je priplula nad visečimi vrtovi ter se je lahno spustila na velik okrogel trg. Takoj se je vsulo z neba kakor delj sto in sto čolnov, kočar in velikih ptic, ki so obsedele ter padale na trgu na bele plošče. Po ulicah, ki so se razprostirale od trga v obliki zvezde, so šumele množice ljudstva — begale so, metale cvetlice in papirčke ter mahale z robcji.

Ladja se je ukrcala pred visokim in močnim, piramidi podobnim mračnim poslopjem iz črno-rdečega kamna. Na širokih stopnicah, med štirioglatimi, zgoraj ozkimi stebri, ki so segali samo do tretjine pročelja, je stala gruča Marsovecov. Vsi so bili v črnih plaščih in okroglih čepicah. To je bil, kakor je Los zvedel pozneje, Vrhovni Svet Inženirjev — vrhovni organ, ki je upravljal vse Marsove pokrajine.

Marsovec-spremljevalec je dal Losu znak, naj počaka. Vojaki so se spustili po lestvici na trg, obkrožili ladjo ter so zadrževali radovedno množico. Gusjev je z navdušenjem opazoval pestro, valovečo množico na trgu z nebroj kril, ki so mahala nad glavami, skupine sivkasti ali črno-rdečih poslopj in prozorne obrise stolpov, ki so se vzpenjali izza streh.

— Da, to je mesto, da je veselje pogledati — je ponavljal in mencial z nogami.

Marsoveci, ki so stali v črnih haljah na lestvici, so stopili narazen. Pojavil se je visok, sključen Marsovec, tudi črno oblečen, z dolgim, mračnim obrazom in z dolgo, ozko, črno brado. Na njegovih okroglih čepici je trepetal zlat greben, podoben ribjemu hrbtu.

Obstal je sredi stopnic in, oprt na palico, dolgo motril s temnimi, udrtimi očmi oba prišleca s zemlje. Tudi Los ga je motril pozorno in nezaupljivo.

— Vrag — kako ti buli — je zašepetal Gusjev. Obrnil se je k množici in je brezskrbno zakričal: — Zdravstvujte, tovariši Marsoveci! Pozdrave vam prinašava, sprejmite goste!

Množica je začudeno vzdihnila, zaropotala, zašumela in se je pomaknila bliže. Mračni Marsovec se je prijel za brado in obrnil svoj pogled k množici ter je premeril trg z motnimi očmi. Pod njegovim pogledom je polagoma utihlo razburkano morje glav. Obrnil se je k stoječim na stopnicah, spregovoril je nekaj besed in pokazal z dvignjeno palico v smeri proti ladji.

Takoj je odhitel eden izmed Marsovecov k ladji in je tiho ter naglo zašepetal nekaj na uho drugemu Marsovcu, ki se je naglil k njemu čez krov. Začuli so se signalni piski, dva vojaka sta odhitela na krov, zabrenčali so vijaki, ladja se je mogočno oddelila od trga in odplula nad mestom v severni smeri.

skih organizacij. Baje je dobil neki Bolgar za to izjavo honorar 200.000 dinarjev, in kakor danes »Pravda« trdi, celo 300.000 dinarjev. Na prvi pogled je jasno, da so takle dementije povsem glupi in iz trte zviti. Faktum je, da je izjava popolnoma prislina in da se nje pristnosti ne more ugovarjati.

Uredba o uradniških dokladah.

— Beograd, 17. aprila. (Izv.) Ministrskemu svetu bo na današnji seji predložena v odobrenje uredba o uradniških draginskih dokladah, ki stopi v veljavo dne 1. maja t. l. in ki je sestavljena v smislu uradnega zakona z dne 31. julija 1923. Uredba o uradniških dokladah razločuje: a) Osebnostne draginske doklade in b) rodovinske draginske doklade.

Osebnostne draginske doklade. Glede teh dokladov razločuje uredba tri draginske razrede: I. draginski razred: V ta razred spadajo Beograd, Cukarić, Zemun in Sušak, II. razred: a) Kraljevska slobodna mesta in mesta, kjer se nahajajo srezke oblasti v Hrvatski in Slavoniji, b) srezka mesta v Srbiji, c) v Sloveniji in Dalmaciji vsa mesta, kjer je sedež sreskih oblasti. Ravnotako v Bosni in Hercegovini ter v Vojvodini, tu tudi mesta s slobodnim statusom. III. razred: Vsa ostala mesta v kraljevini SHS.

Draginske doklade se določajo takole:

a) Uradnikom I. in 2. skupine I. kategorije: I. razred 1500 Din mesečno, II. razred 1300 Din in III. razred 1200 dinarjev mesečno.

b) Uradnikom 3. in 4. skupine I. kategorije in 1. skupine II. kategorije: 1300, 1100 in 1000 dinarjev mesečno po zadnjih razredih.

c) Uradnikom 5. in 6. skupine I. kategorije in 2. skupine II. kategorije po 1200, 1000 in 900 dinarjev.

d) Uradnikom 7., 8. in 9. skupine I. kategorije in 3., 4. in 5. skupine II. kategorije in 1. skupine III. kategorije po 1100, 900 in 800 dinarjev mesečno po zadnjih razredih.

e) Uradnikom 2., 3. in 4. skupine III. kategorije po 1000, 800 in 750 dinarjev.

f) Zvaničniki in službenici dobivajo draginske doklade po draginskih razredih in sicer 700, 600 in 540 dinarjev mesečno.

g) Ostali državni uslužbenci 540, 400 in 480 dinarjev mesečno.

Rodovinske draginske doklade. Te doklade so brez razlike na razred in skupino za vso kraljevino izenačene in sicer znašajo:

1. za zakonsko ženo mesečno 150 dinarjev in

2. za zakonsko rojeno ali pozakopano dete mesečno 150 dinarjev. Doklada na deca se računa v smislu člena 41. zakona o državnih uradniških z dne 31. julija 1923.

Rodovinska doklada, ki se priznava ženi, ne pristojno onim ženam, ki so državne uslužbenke ali vpokojenke, kakor tudi ne onim ženam, katerih dohodek iz drugih virov znašajo mesečno 200 dinarjev ali več. Rodovinska doklada ne pristojata tudi od moža ločenim ženam in to tudi onim, ki niso sodnijsko pravnovoljavno ločene.

POSEBNE DRAGINSKE DOKLADE SODNIKOM.

— Beograd, 17. aprila. (Izv.) Danes v ministrskemu svetu odobrena uredba o draginskih dokladah bo vsebovala tudi posebno določilo o specialnih dokladah sodnikom. Po tem določilu prejemajo predsedniki in člani državnega sveta, člani glavne kontrole, člani kasacijskega sodišča, predsednik apelacijskih in upravnih sodišč in vrhovni državni tožitelj pri kasacijskem sodišču posebno doklado v znesku 1500 dinarjev mesečno, ostali sodniki pa povprečno 600 dinarjev mesečno.

NADALJEVANJE KRIZE V DEMOKRATSKI STRANKI.

— Beograd, 17. aprila. (Izv.) Razkrojni proces v demokratski stranki se še nadaljuje. Iz zanesljivega vira poročajo današnji Cicvarićev »Dnevnik«, da nameravajo srbski samostalni, ki so člani Davidovičevega kluba, izstopiti iz parlamentarne demokratske organizacije ter se popolnoma odcepiti od stranke. Vodja te struje je Kosta Timotilevič. Povod za razkol je določba posebnega zadnja Radićeva izjava v znanem sofijskem listu makedonskih organizacij.

RAZBURJENOST FAŠISTOV RADI PAPEŽEVEGA DARILA.

— Rim, 17. aprila. (Izv.) Papežovo darilo, odposlano v znesku 1 in pol milijona lir s posebnim spremnim pismom državnega tajnika kardinala Gasparrija, katoliškim organizacijam, ki so jih opolnili fašisti, je v fašistovskih vrstah vzbudilo veliko ogorčenje in razburjenje. Glavno glasilo fašistov »Popolo d'Italia« pravi, da bi papež denar, ki ga je dal na razpolago katoliškim organizacijam, lahko drugim namenil in plodonošneje vložil. Sumljiva je ta povelj in videti je, da se od vernikov zbrani denar vporablja za politično propagando.

Resen konflikt med Ameriko in Japonsko.

Zabranitev priseljevanja Japoncev v Ameriko.

— London, 17. aprila. (Izv.) Po poročilih iz Washingtona je nastopil resen konflikt med Japonsko in Zedinjenimi državami radi novega zakona, ki ureja priseljevanje v Ameriko. Senat je sprejel zakon kljub ugovorom predsednika Coolidgea in državnega tajnika Hughesa, ki sta svarila na resne posledice. Zakon vsebuje stroge določbe, ki skoraj zabranjujejo Japoncem priseljevanje v ameriške države. Zakon je senat sprejel soglasno brez vsakega pomenskega glasovanja.

— Berlin, 17. aprila. (Izv.) »Berliner Tageblatt« javlja iz Tokija, da je zakon o priseljevanju v ameriške države vzbudil na Japonskem veliko razburjenje.

— London, 17. aprila. (Izv.) Reiterjev biro javlja iz Tokija, da Japonska zelo obžaluje, da izraz »resne posledice« rabljen od japonskega poslanika napram državnemu tajniku ameriških držav Hughesu ni bil pravilno poimovan. Japonski poslanik je hotel s tem izrazom opozoriti ameriško vlado na razburjenje na Japonskem, ki je nastalo vsled priseljeniškega zakona.

ODGOVOR NEMČIJE GLEDE REPARACIJ.

— Paris, 16. aprila. (Havas.) Nota nemške državne vlade je bila danes izročena reparacijski komisiji.

— Paris, 17. aprila. (Izv.) Nemški delegat komisije za vojna bremena dr. Mayer je sredi ob 18. izročil generalnemu tajniku reparacijske komisije noto nemške državne vlade, naslovljeno na predsednika reparacijske komisije L. Barthouja tebe vsebine:

Nemška vlada ima čast potrditi prejem note reparacijske komisije z dne 11. aprila t. l. s poročilom strokovnjakov. Nemška vlada smatra to poročilo kot praktično podlago za rapidno rešitev reparacijskega problema. Pripravljeni je zagotoviti svoje odločanje pri izvedbi načrtov strokovnjakov.

— Paris, 17. aprila. (Izv.) Berlinskemu dopisniku »Matina« je izjavil državni kancelar dr. Marx, da znači odgovor nemške vlade reparacijski komisiji to, da vztraja Nemčija pri načelih, ki jih je izrazil predsednik prve komisije strokovnjakov general Dawes. To poročilo, ki sloni na solidnem temelju, smatra nemška vlada za dobro podlago nadaljnjim razpravam. Poročilo navaja jasne točke. Ko pride moment, odpošlje Nemčija svoje zastopnike v Paris, da se pogajajo za sporazum v rešitvi reparacijskega vprašanja. Glede anuitet, ki jih ima Nemčija plačevati, je kancelar izjavil, da je njih znesek v poročilu nekoliko previsok in se bo treba še podrobneje pogajati. Glavne točke poročila strokovnjakov Nemčija sprejema, glede nekaterih točk pa bodo potrebna podrobna pogajanja. Glavno je, da mora Nemčija ohraniti svojo suverenost ter gospodarsko in finančno neodvisnost, to posebno nad pokrajinskimi, ki so sedaj zasedene po zavezniških. V njeno posest mora preiti državna uprava in železnice v zasedenem ozemlju. Pomiloščenje političnih obsojencev ima slediti avtomatično. Glavni cilj vlade je tudi, da doseže osvojenega nemškega naroda v zasedenem ozemlju.

VELIKANSKI NAVAL NEMCEV V ITALIJO.

— Trst, 17. aprila. (Izv.) Kakor javljajo iz Florence, je tam tako velikanski naval tujecev, osobito Nemcev, da je moralo nočjo nad 1000 Nemcev prenočevati pod milim nebom.

O nameravanem napadu na Northyja.

— Dunaj, 17. aprila. (Izv.) Iz Budimpešte se poročalo podrobnosti o nameravanem napadu na regenta Northyja. Trije aretiranci so člani monarhične družbe, ki imajo svoj sedež v Nemčiji in podružnico na Dunaju. Ti so bili določeni, da izvrše napad na Northyja povodom tekme med madžarskimi in italijanskimi športniki na budimpeštanskem igrišču. Hoteli so priti v bližino Northyja pa se jim poskusi niso posrečili. Njihova naloga je bila, da ga ubijejo. Eden izmed aretirancev, Szarom, je poskušal samomor, ki je bil pa preprečen.

Politične vesti.

— Agitacijsko potovanje Ljube Davidoviča. Z današnjim dnem nastaja v parlamentu popolno zatišje. Pričenja se doba živahne agitacije po vseh pokrajinah. Vse stranke se pripravljajo za volitve. Ljuba Davidovič odputuje danes v spremstvu dr. Ivana Ribarja, dr. Angelinovića in dr. Krstelja v Subotico, kjer namerava za velikonočne praznike prirediti velik politični shod demokratske stranke, da pridobi za sebe voljoinske demokrate, med katerimi ima veliko zaslobo Svetozar Pribičević. Po subotičkem shodu odputuje Davidovič v Zagreb, da tam okrepi položaj demokratske stranke ter govori na političnem shodu na velikonočni ponedeljek.

— Bivši hrvatski ban umrl. Dne 10. t. m. je umrl na svojem posestvu v Mihovljanih bivši hrvatski ban dr. Aleksander pl. Rakodczay. Umrl je v starosti 70 let kot upokojeni predsednik stoletne sedmorice. Za bana je bil imenovan, ko je zaradi železniške pragmatike, ki je zahtevala, da morajo tudi vsi železničarji na Hrvatskem biti večji madžarskega jezika, padel ban Teodor grof Pejačević. Kot ban je ostal na svojem mestu samo nekaj tednov, njemu je sle-

dil znani baron Pavel Rauch. Pod Cuvajevim in Tomašičevim režimom je aktivno pomagal hrvatsko-srbski koaliciji in jo podpiral v njenih stremljenjih v Pešti, ker je bil v ozkih rodbinskih vezeh z znanim madžarskim politikom Gezom Polonyijem.

Uradniške draginske doklade.

Na drugem mestu priobčujemo sklepe ministrskega sveta glede draginskih doklad državnih namestnikov. Iz poročila je razvidno, da je finančni minister dr. Stojadinović glede draginskih doklad ostal možbese. Draginske doklade so ostale v bistvu iste. Znano je, da je obstajala tendenca, da se te doklade z ozirom na poviške stalnih prejemkov znižajo. Da ta tendenca ni prodrla, je v prvi vrsti zasloga Pribičevićeve skupine, ki se je po svojih ministrih z vso energijo zavzela za to, da vlada državnim namestnikom ne vzame z eno roko tega, kar jim je dala z drugo roko. Nadejamo se, da bo v najkrajšem času vobče na najpovoljnejši način rešeno vprašanje uradniških prejemkov.

— Radičevci in poslaniške dnevniče. Kakor je znano, so Radičevi poslanci dvignili poslaniške dijete, ki so znašale nad 6 milijonov dinarjev. O tem vprašanju se je razpravljalo tudi na seji Radičeve stranke. Inteligentni poslanci so predlagali, naj vsak radičevski poslanec da polovico svojih dnevnic v strankarsko blagajno. Temu predlogu so se uprli vsi kmetijski poslanci, smatrajoč svoje dnevniče kot svoj zaslužek. Pri glasovanju je predlog, naj vsak poslanec odstopi polovico svojih dnevnic v strankarske svrhe, seveda propadel. Za ta predlog je glasovalo samo 17 poslancev.

— Občinske volitve v Bakru. Dne 13. aprila so se vršile v Bakru občinske volitve, pri katerih je glasovalo vsega skupaj 364 volilcev. Dobili so: radikali 97, zajedničarji 104, delavska lista 79 in demokratski 71 glasov. Na prvi dve listi odpadajo po trije zastopniki, na drugi dve po dva.

Slabo shajano testo

naredi potice težke in ne delajo časti gospodinji. Obvarujte se te nesreče! Hitro tedaj po zanesljivo pomoč: „Adria“ pecivni prašek in „Adria“ vanilin sladkor. 2623

Prosveta.

— Zeyer Jul., Tri legende o razpolu. Iz češčine prevlel dr. Bradáč. »Prosveti« in zabavi 5. zvezek. V Ljubljani 1924. Založila Tiskovna zadruga. Cena vezani knjigi Din 20 poštnina Din 1 več. Izmed leposlovnih del znamenitega češkega romanopisca Jul. Zeyerja so »Tri legende o razpolu« prava umetnina. Idejno predstavljajo poveličanje poniznega naroda, ki ga poveličuje trpljenje. Prva legenda pripoveduje o praskem umetniku Inultu, ki se trudi, da bi vpodobil Kristusa, druga o toledskem židu, ki smrtno sovraži kristjane, a tretja je zanjeta iz narodnega trpljenja slovaškega. Knjigo prav toplo priporočamo.

Glasheni vestnik.

— Opera. G. Waiser v »Sevilskem brivcu«. Današnja predstava »Sevilskega brivca« je potekala od začetka do konca v prav prijetno zabavo ob sicer maloštevilnega občinstva. Poseben interes sta vzbujala g. Waiser in dr. Rigo. Prvi kot gost, ki poje za angažman, drugi kot novi Figaro. Grof Almaviva Waisarjev je hvale vreden. V ti vlogi je gost pokazal svojo spretnost v »circeangue«, ki ga kvalificira za pevca izvrstne šole. Brez vseh težav, lahko in prijetno je odpel svojo partijo, ki zadaja pevca z o težke naloge. Ves čas se je držal vplasnih koloratur, zvenelo so nezabrisano, glas mu je teklo gladko jasno; skratka, ostavil je dober vtis. Z grofom Almavivo je zaključil svoje gostovanje. Tudi igralski je, zlasti v drugi sliki, za Almavivo »Brivcu« dokaj težaven. Več ali manj spretno se je g. Waiser nevalenim, dostikrat improviziranim situacijam (saj so iste na raznih odrih različne) srečno prilagodil, no, semtertam pa tudi živahni tok zgodbe vsled nevalenosti zadrževal. V splošnem je bil njegov Almindiva za mnogo odstotkov boljši, kakor smo jih bili vajeni do sedaj. Po vestnem preudarku ga morem z mirnim srcem upravi priporočiti v angažman. Ne sicer kot prvega našega bodočega tenorja, a kot uvaževanja vredno dobro moč, ki ima v bodočnosti, sklepajoč po današnji predstavi, vendar le dovolj možnosti pevkega, zlasti pa igralskega razvoja. Seveda pa še vnaprej vem, da nas bo zapustil, kakor hitro se vpoje je razvil, kakor se nam je enaka že zgodila z mnogimi pevci. Potreba prvega tenorja z g. Waisarjem za našo opero tedaj še ni krita, in pričakujem nadaljnih gostovanj. — Osep. dr. Rigo kot Figaro me ni ogrel. Njemu sploh ne leže vloga lahkega, gibkega, celo komičnega značaja. Preveč nagiblje k podčrtanemu patosu. V nemožu sasižgo pa mu štejem, da se je z redko pridnostjo naučil slovenske vloge Figara. Jasnost govora je bila semtertja sicer problematična, kar mu za sedaj v odgled neznanemu slovenskemu jeziku ne morem šteti v veliko slo, saj mnogi naši drugolostni pevci niti toliko ne dosežejo. Toplega, vselega odobravanja pa so bili delatni: za Waiser - Polja, z. Betetina

in g. Zupan. Vsi trije so imeli zelo srečen večer; razigrani in z gladkim glasovnim razpoloženjem so odpele in odigrali svoje vloge. Tudi orkester z g. Neibatom je bil dosti akuraten in živahen. —

Sokolstvo.

— Sokol I. priredi tudi letos svojo tombolo, ter bo ena najbolj bogatih na dobitkih. Poleg nevestine kuhinjske opreme živga prašiča, moškega kolesa bo še nebroj drugih lepih dobitkov. Kupujte že sedaj tablice od naših bratov in sester. — Zdravo!

— Sokol Ljubljana II priredi v nedeljo dne 27. tm. za vse članstvo in naraščajo obvezen peš-izlet v Iški Vintgar. Članstvo v kroju. Zbirališče pri mostu čez Grubarjev kanal na Karlovske cesti, točno ob 7. Odhod točno ob 7.45 na Ig. Povratek preko Skofljice z večernim vlakom. Podrobne odredbe, zlasti glede prehrane slede.

Turistika in sport.

— T. u. SV. München v. 1860, ki absolvirata na velikonočne praznike v Ljubljani dve nogometni tekmi, spada med najbolj znane klube nemške prve lige, v kateri se je vzdržal nepretrgoma od leta 1899. In dosegel večkrat prvenstvo Bavarske. Iz zadnje prvenstvene sezone je treba posebno poudariti njegove rezultate 0 : 1 in 1 : 1 proti prvaku Nemčije I. FC. Nürnberg ter 1 : 1 in 2 : 0 proti SV. Fürth. Svoji lokalni tekmeccem Bayern in tudi pri nas poznane Wackerju je bil vedno nadmočen. Od njegovih mednarodnih rezultatov iz zadnjega časa je navesti 1 : 0 proti FC. Basel, 0 : 1 proti DFC. Praga, 5 : 3 proti Union Žižkov, 2 : 1 proti Wiener SK, 5 : 1 proti FC. Genova in 2 : 2 proti reprez. Turina. Mnogo njegovih igralcev je nastopilo po večkrat reprezentativno za München, za Bavarsko in za južno Nemčijo; v napadnih vrstah, ki nastopi v Ljubljani, zavzemajo mesta trije internacionalci: Gabler (levo krilo), Stadler (center) in Huber (d. krilo). — Tekmi z Monakovčani otvarjata v Ljubljani klubske internacionalne prireditve ter stajata Mirjo in Hermes pred težko, toda nikakor ne nedosegljivo nalogo, da častno, ako mogoče zmaganosno zastopata naš nogomet.

— S. u. T. V. München v. 1860. Na velikonočno nedeljo nastopi S. K. Hermes prvič v internet. tekmi in sicer proti najmočnejšim monakovskim klubom München v. 1860. Zadnji rezultati pričajo o njegovi moči proti Wacker: Monakovci 3:1, S. V. Fürth 0:1, Union Žižkov 5:3, Wiener S. V. 2:1, Genova 5:1, reprez. Turina 2:2. Ker pripravila »S. K. Hermes« turnejo po jugu naše države, bo ta tekma glavna preizkušnja za turnejo. Zadnji rezultat proti S. K. Primorje, kjer je Hermes nastopil s 4 rezervami je stegem premagal z 2:0, kar kaže da razpolaga s prav dobrim moštvo, nastopi pa še z ravno kar od vojakov došli Plešom II, ter ojačen z Dohrnarjem. Predprijaja vstopnic za to tekmo v trgovini Gorec in trgovini Ahlin v Sp. Šiški.

— Predprijaja vstopnic za mednarodni tekmi Mirje in Hermes proti monakovskemu T. u. SV. v. 1860 se vrši v trgovini »Gorec, Dumaška cesta, od petka naprej. Z ozirom na zelo visoko režišo sta kluba primorana nastavitvi nekoliko višjo vstopnino, ki pa je v primeri z drugimi sportnimi centri države še vedno minimalna ter komaj zadostuje, da se krijejo stroški. Znižane karte za dijake in redne klubove člane se izdajajo samo v predprijaji.

— Razglednice olimpijskega spreveda se dobijo v foto-ateljeju I. Pogačnik, Aleksandrova c. 3.

— Turki v Colombesu. Angorska vlada je votala 2 milijona (štiri dva milijona) francoskih frankov za pripravo olimpijskega mošva v Colombesu. Trening turških atletov vodi Amerikanec Tobin.

Gosnadarstvo.

PROBLEM VALORIZACIJE V BILANCAH DELNISKIH DRUŽB.

Konec.

Jasno je, da se mora zajedno ali še pred valutno reformo povsem urediti vprašanje valorizacije v delniških bilancah. Sicer nikakor ne bodo kazale pravega in realnega stanja posameznih podjetij. Obstala pa bo še dalje nevarnost ovire za razvoj našega tržišča vrednostnih papirjev in za dividende v razmerju s stvarnim stanjem podjetja.

Za kurz delnice pač ni vseeno, v kakem razmerju stoji nominalni iznos delniške glavnice s stvarno vrednostjo podjetja samega. Rentabilnosta posamezne delnice v polpreteklem času ni igrala skoro nikake vloge. Saj so se kupovale tudi delnice, ki niso nosile niti 1 odstotek. Kakor hitro je bilo padanje valute v glavnem zaustavljeno, prihajala je rentabilnosta delnice v vedno večji upoštevanje na razvoj kurzov. Ker danes nihče več ne kupuje delnic v svrhu, da reši gotovino in svoj imetek, morajo delnice donosati pač toliko, kolikor znaša običajna obrestna mera. Zlom našega tržišča z vrednostnimi papirji pred dvema letoma je v veliki meri nastopil vsled tega, ker dividende posameznih podjetij niso bile v nikakem razmerju s kurzom njihovih delnic.

Naša podjetja plačujejo danes dividendo od 10 do 20 odstotkov. Obrestna mera preko 20 odstotkov slovi že kot rekordna in povzroča napade in sumnje. V primeri a predvolno dividendo

5 odstotkov, ki je tačas predstavljala 5 zlatih kron, dandanes dividenda tudi 20 odstotkov ne pomeni niti polovice zlate krone. Razen podjetij, ki so se ustanovila v zadnjem času z dandanes vplačanimi dinarji, pač vsa starejša podjetja danes v razmerju s predvolnim stanjem ne plačujejo nikake dividende, tudi če se nastavi na 100 odstotkov ali še več.

Edini izhod iz te situacije bi bilo abnormaalno povišanje dividende pri starih družbah ali razširjenje podlage, na kateri se razdeljuje dividenda. Metoda visokih dividend kot nekeke odškodnine za pad valute je največ nemogoča zaradi davkov in obdavčenja. Po obširnem utemeljevanju prihaja tu dr. Belin do zaključka, da davčni sistem in praksa onemogočata izplačilo dividend, ki bi s svojo pravo vrednostjo odgovarjala predvolni dividendi. Ne preostaja drugo, nego da se razširi podlaga za dividendo s povečanjem delniške glavnice na temelju valorizacije bilance. Naše delniške družbe prireajo bilance, ki že davno ne odgovarjajo pravemu stanju. Čim več nepremičnin, strojev in efektov ima družba, tem manj odgovarja njena bilanca realnosti. Prometna vrednost strojev je najmanj 10 do 15krat večja. V mirnem času so družbe izkazale svoja aktivna v čim najmanjši vrednosti v svrhu pridobitve tajnih rezerv, s čimer naj bi se pokrili eventualni neuspehi. Vsled perturbacije naše valute izgledajo bilance tako, da te tajne rezerve večkrat prekašajo vrednost cele delniške glavnice z izkazanimi rezervami vred, Naravna slika je s tem pokvarjena in na delniška glavnica in rezerve izkazane daleč pod pravo vrednostjo.

Vspričo kolikor toliko stabilizirane valute brez nevarnosti daljnjega znatnega padca je treba izvesti temeljito revizijo v bilancah akcijskih družb. Ugotoviti bi se morala prava vrednost vseh aktiv in kot protipostavko ugotrditi, koliko iznaša sedaj delniška glavnica. Kakor je absurdno, da Narodna banka v svoji bilanci zlato zalogo tako bilancira, da l zlati dinar odgovarja vrednosti l papirnatga, prav tako absurdno je, da se v bilancah naših akcijskih družb nahajajo neznatni zneski za stvari, katerih današnja velika vrednost je izven vsakega dvoma.

In tu nastane dvojno vprašanje, kako naj se izvede in kak vpliv in uspeh bi imela ta valorizacija.

Dr. K. V.

Smrtna nesreča v triglavskem pogorju.

— Mojstrana, 16. aprila. (Izv.) V torek 15. t. m. popoldne ob 13. je napravila večja družba dijakov gimnazijcev iz Ljubljane, sedem po številu, turistovski izlet v triglavsko pogorje. V družbi je bil tudi Ante Lenarčič, 18letni maturant I. državne gimnazije, sin profesorja učiteljskega Lenarčiča v Ljubljani. Iz Ljubljane so se peljali v vlakom do Mojstrane in so se isti dan odšli peš naprej v triglavsko pogorje. Brez velikih naporov so prispeli ponoči ob 22. do neke drvarske, oziroma pastirske kočje, kjer so radi neugodnega vremena prenočevali. Naslednje jutro je bil krasen, popolnoma jasean dan. Vstali so zgodaj ter je cela skupina ob 5.30 odkorakala proti Staničevi koči. Pot je bila lepa in ob 9. dopoldne je skupina brez vsake neprilike prispela baš pod steno Urbanovo pečico. Tu so se ločili. Trije, med temi tudi Lenarčič, so zavili nekoliko na desno, ostali so krenili na levo; ločili so se le na malo razdaljo. Prva skupina je bila oddaljena kakih 200 metrov od stene, ko je nenadoma silen veter sprožil s stene kamen, ki je pridrvel v globino. Kamen je tako nesrečno zadel pod steno se nahajajočega Lenarčiča v čelo, da je padel takoj v nezavest. Tovariši so ponesrečenemu Lenarčiču takoj priskočili na pomoč ter ga za silo obvezali. Eden je med tem odhitel v Mojstrano po rešilno ekspedicijo. Za silo so nato ponesrečenca tovariši prenesli v drvarsko kočjo, kjer so preje prenočevali ter so tam čakali na prihod rešilne ekspedicije. Rešilna ekspedicija pod vodstvom hotelarja g. Rabiča je kmalu prispela do kočje. Naložili so ranjenca na sani ter ga prepeljali v Mojstrano, kamor je prispel o nesreči že obveščeni zdravnik dr. Kogoj s Jesenice. Ker je bila vsaka pomoč za rešitev mladega življenja izključena, je ponesrečenemu Lenarčiču podelil poslednje zakramente župnik Aljaž.

Zdravnik dr. Kogoj je sicer vse poskusil, da bi ohranil Lenarčiču življenje, toda rana na čelu je bila tako globoka in smrtna, da je ponesrečenec ostal ves čas v nezavesti. Na odredbo dr. Kogojja so Lenarčiča prepeljali v jeseniško privatno bolnico, kjer je v sredo dne 16. t. m. ob 22. sveder umrl, ne da bi se za moment zavedel.

Pokojni je bil iskrenega in vesnega značaja, zelo marljiv in priljubljen pri svojih šolskih tovariših. Bil je zelo nadarjen. Pokojnik je imel konec leta položiti zrelostni izpit. Tragična smrt je vzbudila povsod globoko sočutje.

Lenarčič Ante je bil član »Sokola«, član »Planinskega društva«, »Preporoda« in je bil obenem predsednik Ferljanjskega Saveza na I. državni gimnaziji. Težko prizadeti rodbini naše sožalje!

— Koncert. Dne 19. 20. in 21. tm. se vršijo zadnji poslovilni koncerti umetniške orkestra v kavarni »Balkan«.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 17. aprila 1924.

Spooštovanje zasebnega življenja in svetovnega nazora.

Današnji »Slovenec« je začutil potrebo, da v obrambo neklih svojih pristašev načne poglavje o zasebnem življenju in javni kritiki. To vprašanje ima res precej mikavih strani, da bi se izplačala njegova obširna razprava. Javnost bi se enkrat videla, kako zna tolmačiti »Slovenec« velika načela in kako se jih rad posluša, kadar ščitijo njegove strankarske pristaše. Kajti to je za »Slovenca« poglavito: z modernimi načeli kritične klerikalnih pristašev ter odvrata kritiko od pravega dejanskega stana. Mi se danes omejujemo na kratko konstatcijo, da smo vedno odklanjali časopisno vmešavanje v zasebne dogodke in razmere poedinih nasprotnikov in da smo se tega načela držali dosledno tudi napram klerikalcem, ki pa te obzirnosti ne zaslužijo, kajti ta stranka in vesoljno njeno časopisje stoji na stališču, da je samo klerikalce deležen pristnih in poštenih in tudi etičnih prepričanj, do čim je vse nasprotno, ves ostali slovenski in drugi svet v težkih zablodah, v moralnih zmotah, v materialističnih pregledih ter da živi v puhlih, neodkritosrčnih in nezavednih svetovnih nazorih. Se nikdar ni klerikalno glasilo ali klerikalna stranka priznala splošnoveljavnega javnega načela, da se spoštujejo notranja prepričanja nasprotnikov, še vedno je neumorno in neutrudljivo kričala v naš svet, zlasti na deželo in v svoje razumnosti, da se nahajajo dostojni ljudje samo med klerikalci, da je vestnost in duševnost samo pri njih doma, ker so le oni patentirani nositelji floskletnih »krščanskih«, »katoliških« tradicij in etičnih načel, vse drugo pa, kar ne sledi klerikalni politični frakciji, pa da je samo izrodek materializma, sebičnosti, pokvarjenosti, zlobnosti in bogosluževdi še kakšnih drugih grdobij. Zaradi tega po pravici postavljamo klerikalni stranki in njenim glasilom tole vprašanje:

1.) Ali priznavate načelno enakopravnost neklerikalnih prepričanj in idealov, tako političnih kakor duševnih in 2.) ali ste voljni v tem oziru spoštovati splošno veljavna družabna pravila olike in dostojnosti ter v časopisju in v stranki omejiti svojo strankarsko in in idejno propagando res samo na ideje in programe ter brez vsakega najmanjšega dvoma prepuščati med vašim članstvom, zlasti med podeželskim, da je ravnotako notranje utemeljen in upravičen neklerikalce ter pošten človek, kakor je klerikalce?

Sele ko priznate te temeljne zahteve kulturnega življenja, zdrave družabnosti in narodnega sožitja, vam od svoje strani priznamo upravičenost, da prosite za zasebno življenje svojega članstva pardon in časopisno, odnosno javnokritično, zaščito. Pred spoštovanjem zasebnega življenja gre spoštovanje nasprotnega človeka kot takega, njegovih duševnih idealov, njegovih življenjskih prepričanj! Tega pa klerikalce nikdar ni hotel storiti niti načelno niti praktično.

— Odhod kralja na lov. Po poročilu iz Beograda je Nj. Vel. kralj danes jutraj odpotoval v spremstvu ministra pošte in telegrafa Vukičevića in narodnega poslanca Radosavljevića v Topolo, kjer ostane dva dni. Od tu odpotuje kralj z večjo lovsko družbo v Rudnik na lov, od koder se povrne v Beograd v nedeljo zvečer ali v ponedeljek jutraj.

— Sami Herkul in tigri so v opozicijskem bloku. Vsi šči tega zasilenega političnega konglomerata so dobili delirni tremens in zdaj vidijo v svoji bujni domišljiji Jugoslavijo kot Avgilev hlev, ki ga lahko očistijo samo Herkulove mišice. Klerikalni tigri niso več zadovoljni s tem vse časti vrednim priimkom. Dokazati hočejo ljudstvu, da so v eni osebi tigri in Herkul ob enem. Današnji »Slovenec« pravi, da je velika naloga, ki si jo je nadel opozicijski blok in da sliči Herkulovi nalogi, očistiti Avgilev hlev. Že verjamemo, kajti v tem »hlevu« je tudi korito, ki prav posebno diši Herkulom.

— Razstava slovenskih umetnikov v Hodoninu na Moravskem. Kakor smo že poročali, je bila v nedeljo 13. t. m. v Hodoninu na Moravskem otvorjena izložba slovenskih umetnikov. Izložba je nameščena v »Dumu umelcu«. Je to prva razstava slovenskih umetnikov v Čehoslovski in med Čehoslovski sploh. Razstavljenih je 213 slik in plastik. Veliko pozornost vzbujajo dela ekspresionistov. Izložbo je otvoril predsednik »Sdruženja« akad. slikar Roman Havelka, ki je v svojem govoru pozdravil prisotne zastopnike državnih oblasti in deželne odbora. Otvoritev so se med drugimi udeležili dunajski juoslovenski poslanik Milojević, čehoslovski poslanik na Dunaju dr. Krofta, dunajski čehoslovski konzul dr. Doležal in drugi občinski, v čški javnosti vzbujajo izlo-

ba veliko zanimanje in čški listi obetajo o nji izscrpe ocene.

— Proslava 50letnice generala Maistra. Sročil je priredila Glasbena Matica v Mariboru generalu Rudolfu Maistru, ki slavi danes svoj god, svečano podoknico, ki se je končno razvila v pravo manifestacijo. Pred stanovanje jubilara se je napotila ob 20. velika povorka, na čelu katere so korakali Orjunaši v kroju, za njimi pa pevski zbor Glasbene Maticice. Pevci so zapeli tri pesmi in nazadnje prisrčno Maistrovo »To so fantje, vsi soldatje, vsi za Maistrovo pojdejo«. Med tem se je zbrala v Maistrovi ulici tisočglava množica, ki je generalu, ki se je prikazal ob oknu, prirejala spontane ovacije. Čuli so se vsikljati: »Živel osvoboditelj Maribora!« »Živel Maister!« General Maister se je množici najprej prisrčno zahvalil za ovacije, nakar je poudarjal potrebo narodne zavesti, ki naj vedno čuva slovenski Maribor. Naglašal je tudi lepoto in moč slovenske narodne pesmi. Zorili so navdušeni klici: »Živela armada!«, »Živela Jugoslavija!«, »Živel general Maister!«. Tamburaški zbor »Drave« je za tem zasiral par koracnik, nakar je bila impozantna slavnost končana in se je povorka razšla. Na generalovo stanovanje pa je odšla posebna deputacija Orjunašev in Glasbene Maticice in mu v imenu mesta Maribora izrekla iskrene čestitke.

— Čemu to? Tržaška »Edinost« v zadnjem času v precej zaledjitem tonu polemizira z našim listom. Na to pot ji ne bomo sledili, čeprav vemo, da stoji v zadnjem času popolnoma pod vplivom »Narodnega dnevnika«, za katerega priobčuje reklamne inserate in tudi reklamne uredniške novice. Ako mislijo gospodje pri »Edinosti«, da je zanje najboljša, ako so podružnica »Narodnega dnevnika« v Primorju, svobodno jim.

— Ljubljanske banke na velikonočno soboto ne bodo poslovale za stranke. Društvo bančnih zavodov.

— Ljubljanske brivnice bodo na velikonočno nedeljo ves dan zaprte ter v ponedeljek samo dopoldne odprte. — Načelstvo.

— Kongres slovenskih geografov v Pragi. V knjiu se sestane v Pragi prvi mednarodni slovenski kongres geografov. Vrše se že obsežne priprave. Kongres bo od 1.—8. junija. Na programu so mnoge ekskurzije po raznih zemljepisno važnih krajih ČSR. Največ zaslug za ta kongres si je pridobil beogradski profesor Cvitič, ki je že pred vojno na kongresu čških prirodoslovcev in zdravnikov sprožil to misel. Ponovno se je Cvitič zavezal za to idejo 1. 1922, ko je prišel nalašč v to svrhu v Prago. Kongres se bo pečal v prvi vrsti s antropološkimi problemi, ker so to stroko v ČSR sistematično študirali že 10 let in imajo znanstveni krog pripravljen ogromen material.

— Čehoslovski dom v Beogradu. Trgovinski referent čehoslovškega poslanstva v Beogradu konzul dr. Andrija je opozoril čehoslov. jugoslov. gospodarske udruženje v Pragi na potrebo, da se zgradi v Beogradu čehoslov. dom, kjer bi našle stredo vse beogradske čške organizacije in kjer bi bili tudi vsi potrebni reprezentacijski in klubski lokali. V poslopiju bi bilo nameščeno tudi poslanstvo, kar bi se preostalo na prostoru, bi se dalo v najem čškimi trgovcem. Zgradba bi stala 1 milijon čK. Gradbeno dela bi prevzela beogradska čška tvrdka Bleha.

— Iz carinske službe. Pri carinarnici v Mariboru je prenehal poslovati carinski posrednik Josip Cvitič.

— Prošnja do železniškega ravnateljstva. Pišejo nam: Turisti, ki posočajo, borovniško cerkniško gorovje, zelo pogrešajo primerne vlake za povratek v Ljubljano. Dočim je za odhod preskrbljeno izravno s vlakom št. 33 ob 8.50 jutraj, manjka take zveze za povratek zvečer. Na razpolago sta le brzovlak št. 14, ki se pa ustavlja le v Rakeku, Logatcu in Borovnici, a dosepe že ob 4. popoldne v Ljubljano, torej veliko prezgodaj, in pa edini popoldanski potniški vlak št. 34, ki odhaja iz Rakeke šele ob 4.10, zvečer ter dosepe v Ljubljano ob 4.11, ponoči, torej pozno. Svoječas, še leta 1921, vozil je zale primerni osebni vlak proti večeru iz Rakeke, katerega pa sedaj ni več. Ali bi ravnateljstvo ne moglo zopet usteviti ta vlak ali pa vsaj priklopiti par osebni vozov kakemu večernemu tovornemu vlaku, ki prihaja okoli 20. zvečer v Ljubljano? Saj je tudi na gorenski progi upeljan tak tovrni vlak ki je vedno nabito poln. Turisti prošijo ravnateljstvo, naj bi upoštevalo njih željo ter uvedlo tudi na tržaški progi tak osebnotovorni vlak, ki bi došel v Ljubljano nekako ob 20. ali 21. zvečer.

— Mesto cvetja v spomin blagopokojnega gosp. Miroslava Praprotnika daruje Anica Frankotova Dim 30 akad. dr. Jadrana.

— Graški trgovski akademiki v Beogradu. V Beograd je prišlo 40 dijakov Trgovske akademije iz Gradca, da si ogledajo beogradske znamenitosti in razvoj odnosa industrije in trgovine. Iz Beograda odpotujejo v Zagreb. V kratkem posetijo Beograd tudi študenti dunajske trgovske akademije.

— Simon Gregorčičeva knjižnica na veliko nedeljo ne posluša, zato pa veliki petek vse popoldne od treh naprej, da bo moglo vsakemu preskrbeti za praznike primerno čtivo. Vsem našim dragim posetnikom prav vesele grazi! Zdrav! Katžičica.

— Kamniška mladina deške šole pod vodstvom svojega učitelja g. Pogačarja je naslikala večje število velikonočnih razglednic v korist Jugoslov. Matici. Vse hvale vredno.

— Elektrifikacija Save. Sročil ob 18. je imel v veliki dvorani Univerze univerzitetni prof. g. Alojzij Král predavanje o temi: Elektrifikacija Save. Predavanje, na katerega so bili vabljivi večinoma strokovnjaki, je bilo zelo izscrpo in zanimivo. Predavatelj je najprej razpravljal o geoloških in hidrografskih razmerah Save in njenih pritokov, o vodnem stanju Save, o padcu struge in energije, ki bi jo dajala voda ter je prišel na podlagi rezultatov teh komponent do zaključka, da bi bila zgradba hidroelektrične centrale pod izlivom Ljubljanske vaskakor umestljiva, kakor pa nad njim. Izključno pa je tudi, da bi mogla Ljubljana izhajati brez kalorične dopolnila hidroelektrične centrale. G. prof. Král je žel za svoje temeljito naštudirano predavanje splošno priznanje.

— Čin tiskarskega škrate. V večeršnjih številki je nam v notici »Marijine družbe« v Ljubljani napravil tiskarski škrate v stavku »Čudno je, da imajo klerikalne gospe toliko sort bogov« iz besed »klerikalne gospe«-»klerikalne gospe«, kar je današnja »Slovenca« spravilo nemalo v raznožje. Da njegove razdražene živce pomirimo, ugotovljamo ta zločin tiskarskega škrate.

— Vendar okrajši! Vojaške barake ob vogalu Resljeve ceste in Ceste na Južno železnico, ki so tvorile celo naselbino in taborišče za razne vojaške formacije, so v teku sadnih tednov podli in odstranili. Te lesene zgradbe, ki so stale tam od pričetka svetovne vojne (1914) so bile trajna požarna nevarnost za sosedna poslopja.

— Malomarnost, ki jo je opaziti v našem mestu ob deževju na vseh koncih in krajih, so — pokvarjeni in razjedeni žlebovi pri strelah iz katerih lihe voda na pasante. Ker policijska oblast take nedostateke zasleduje in brezbrizne hišne gospodaje z globami kaznuje, se je ti opozarjalo, da dajo žlebove pravočasno popraviti, ker Ljubljana navsezadnje vendar ne ni kaka »Radičeva vas«.

— Čeljske vesti. Smrtina kosa. V Gradcu je umrl po dolgi mučni bolezni na posledicah neke operacije g. Viktor Leitgeb v 42. letu starosti. Pokojnik je bil svoj čas nadčelnik v Rogaski Slatini. — Čeljski denarni zavodi v soboto pred prazniki ne poslujejo. — Lepa solnce na dnu smo dobili pri nas po dolgem neprijetnem deževnem vremenu. Ljudje hito z zamujenim delom po poljih, vinogradih in travnikih. Drevice naglo poganja zelenje, češnje so ponekod že pričele cveteti. Toda danes se je zopet zločilo in napoveduje se zopet slabo vreme. — Radi razšaljenja vladarja je bil pred celjskim okrožnim sodiščem obsojen na 6 tednov poostrene ječe 20-letni komunistični elektromontar Josip Mervar iz Trboveli. — Otroka pustila zmraziti. 28. dec. 1923 je v nekem hlevu porodila nezakonskega otroka 36-letna Helena Venguš v Gabrovem v Konjskem okraju ter ga pustila nato zmraziti. Zagovarjala se je pred sodiščem z revščino in sramoto. Dobila je dva meseca poostrenega zaporja.

— Mariborske vesti. Proslava generala Maistra. Glasbena Matica je sklenila v proslavo 50letnice g. generala Maistra na predvečer njegovega godu 16. aprila prirediti slovesno podoknico. — Otvoritev umetnostne razstave kluba Mladih. V sredo dne 17. t. m. se je po popolnopriložitvah končno vendarle izvršila otvoritev umetnostne razstave kluba Mladih. Otvoritev se je tudi to pot zakasnila, namesto ob 10. dopoldne se je izvršila še le popoldne in sicer na tak skromen način, kakor dosedaj še nobena. Oficielne otvoritve. Do 15. ure so bili, vstvišji našega dopisnika — trije obiskovalci. To omalovaževanje bi si bil Maribor lahko prihranil. Celotna razstava nudi na prvi pogled precej vabljivega in očarljivega. Toda veliko vprašanje je, če bo naša umetnost v moderni smeri ugajala okusu Mariborčanov. Pokrajinske slike Frana Zupana bodo brezdvomno ugajale. Gleda ostalih je treba počakati. Večjega obiska je pričakovati za praznike. — Nesreče. Trgovski sotrudi Koloman Vogrinčič je prišel v Samostanski ulici med dva kolezarja, ki sta ga podrla na tla. Vogrinčič si je pri padcu razbil glavo. Prvo pomoč mu je nudila rešilna postaja, ki je ob istem času in skoro na istem mestu pobrala na cesti onesvečenege Julijana Gumze. Skoro ob istem času v torek večer je pred vhom v Stojno ulico podli v boju z drugim peom se nahajajoči vodil pes živnozdravnika dr. S. uradnikso sadruga Mojmir gđano. H. St. s tako silo na tla, da je vsled poškodbe na nogi obležala doma. Nekega otroka je drugi pes nevarno ogrozil v nogi. Na sodišču se je v sredo dopoldne vsed krvavilega onesvestila Eliza Vabič. Moral je nastopiti rešilni oddelek. — Goreči vagon se na V. sredo jutraj se je na tiru glavnega kolodvorja v bližini Lajtersperga vnel vagon sena. Gasilno društvo je prihitelo takoj na lice mesta, ogonj zadušilo, rešilo vagon, deloma tudi seno. Dan prej pa so gasilci nastopili pri ogonju, ki se je počel v skladišču tvrde Medic - Rakovec - Zanki v Gosposki ulici. Gorelo so olinale oumje. — Nevarna vročina. V torek in sredo se je pojavila v Mariboru nevarna vročina. V torek opoldne na solcu 31° R. v senci 22—23° C. V sredo jutraj ob 9. je termometer kazal že 26° C. opoldne na solcu 32° R.

— Ptijske vesti. Gremij trgovcev. Dne 23. tm. se vrši v gostilni Zaprtašči glavni občni sbor, branija trgovcev v Ptuiju. — Za okrošnega zdravniika na zdravstveno okrošje Breg pri Ptuiju je bil imenovan dr. Matija Mrgela. — Izpremembe v poštni službi za Ptuij. Poštarnica Josipina Hočevar je premeščena iz Celja v Ptuij. Alojz Knes pa iz Ptuija v Beograd, kolodvor. — Prepet. Posetnikov na Jakob Pernek iz Mostnega vrha pri Ptuiju je prišel v prepri dne 26. dec. lanskega leta v gostilni Karl P. z nekim Francetom Prejemom, ki je njegovega brata napadal. Prišlo je do precej hudega prepea, nakar je Jakob Pernek potegnil nož ter ga zasadi Rojsu najmanj 22 krat v hrbet. Franc Rojs je nato v groznih bolečinah umrl. Dne 14. tm. se je moral Jakob Pernek zagovarjati pred okrož. sodiščem. Obsojen je bil na 5 mesecev težke ječe. — Sejske poročila. Včeraj se je vršil v Ljubljani živalski sejem, na katerega je bilo prignanih 10 konj, 17 volov, 29 krav, 2 teleta in 183 plemenskih prašičkov. Pri kupčiji, ki je bila srednje živahna, so se dosegle sledeče cene: vol 1. vrste 13.50 D II. 12.50 D III. vrste 11 Din. krave za klobase 8 do 9 Din žive teže, prašički od 800 do 1000 Din par. Par dohrih konj je stal do 20.000 Din. Udeležba od strani kmetov je bila topot prav mala, ker so bili zaposleni s pomladanskimi deli.

— Tragična usoda slovenskega letalca. V ponedeljek, 14. tm. ob 17. 30 je v Novem Sadu smrtno ponesrečil letalski poročnik Fran Stenovec, rodom iz Smlednika pri Ljubljani. V omenjenem času se je dvignil poročnik Stenovec s avionom »Gasper«, tipa »Spad« v zrak. V višini 70 metrov se je vnel motor in v trenutku je bilo celo letalo v plamenu. Aeroplan je treščil s strahovito brzino na tla in se popolnoma razbil. Stenovecovo ožgano truplo so potegnili izpod ostankov razbitega letala. Pokojnik Stenovec, ki je bil star šele 28 let, je bil vesel in živahen mladenič ter je bil tako pri častnikih, kot pri vojaštvu izredno priljubljen. Leta 1922 je bil poveljnik letalskega oddelka v Ljubljani. Bil je navdušen Jugosloven ter se je leta 1919 udeležil pri Področici s stroim oddelkom bojov na koroski fronti. Truplo tragične smrti umrlega poročnika pripeljejo danes ob pol 18. v Ljubljano. Lahka mu zemljo!

— Poplave. Sava je tekom zadnjih 24 ur pri Zemunu in Beogradu narasla za 12 cm. V notranjosti države reke padajo, ker je dež prenehal. Pri Novi Gradški je Sava včeraj srušila asfal v poplavlila 1600 oraloj zemlje. Mesti Relice in Stapsarski Lug sta pod vodo. V selu Rateri pri Obrenovcu je istotako porušen nasip in je celo selo pod vodo. Donava mestoma pada, dočim v dolnem toku v Bolgarski sliio narasča. Vidna in ostali obrežni kraj so ogroženi od poplave.

— Radi kome ubil obota. V selu Veri pri Vukovaru je poljedelec Djoko Avramović s sekro ubil svojega očeta Stima. Kritičnega dne sta odšla oba, oče in sin, nakupovati kuruzo. Vračajoč se domov, je nenadoma voz obstal v blatu in konja ga nista mogla izvleči. Djoko je nato izjavil očetu, da bo konja prodal. Slednji se je temu protivil, nakar je odšel sin domov, pustil očeta samega. Zvečer je prišel oče domov in se sprl s sinom. V prepri je navalll z nožem nani, vendar je sin uspešno prestrigel in je očeta s sekro ubil. Djoko je bil oddan sodišču.

— Bomba na tramvajski progi v Zagrebu. Včeraj so našli na tramvajski progi pri Južnem kolodvoru v Zagrebu bombo, pokrito z vejami. Tramvaj je zavozil v bombo in odskočil. K sreči bomba ni eksplodirala. Policija je uvedla strogo preiskavo. Splošno se misli, da so otroci našli bombo v bližini kakšne kasarne ter jo v otroški nagajivosti položili na progo električne železnice.

— Policijska kronika. Ovdabe: tatvine 4, viom 1, pomeverba 1, razvaljenje strazhe 1, zglavev, predpisi 1, cestno-pol. red 8, telesna poškodba 1, napad 1, prekor. pol. ure 2, prestopek obrtnega reda 1, naplačan zapisek 1, golufija 1. Arestacije: Prijet je bil delavec Josip Zupančič, ki je v sementišču ukradel 150 Din vrednega purana. — Radi beračenja je bil prijet Franjo Belič. — Vlom. V barako ob Zeleni poti je bilo vlomljeno v noči od 15. na 16. tm. Tatovi so odnesli nekaj vrtnarskega orodja in 40 nageinov v vrednosti 250 Din.

— Vremenska napoved. Dunaj. 16. aprila. Uradna vremenska napoved za 17. tm.: Meglena, mestoma deževno, padanje temperature, severozapadni vetrovi. — Telesno zaprtje. Po izkušnjah, nabrahi na kliniki za notranje bolezni na Dunaju, občkuje gredica »Franz - Josef« tudi pri hemeroidih saneljivo in prijetno. — Dočitali fantič, kateri je pomotoma prevzel v torek 15. tm. dopoldne v Behtovnovi ulici št. 9 en belt zavof suhega meca ter se nato odpeljal z zapraviljškom se naproča. Da vrne blago takoj tvrdki A. Stacul, Ljubljana.

— Društvene vesti. — Slovenskega planinskega društva občni zbor ob v soboto dne 26. aprila t. l. ob 20. zvečer v restavraciji Narodnega doma v Ljubljani. — Dnevni red: Pozdrav in poročilo predacdnika, tajniško in blagajniško poročilo, poročila računskih preglednikov, dopolnitve volitve, samostojni predlozi in razmerotnosti. Na polnočestvino udeležbo pozivlja Odbor SPD.

— Udrženje Graditeljev kr. S. H. S. ima svojo glavno skupščino dne 30. in 31. t. m. na Sušaku. Ljubljanska sekcija opozarja svoje člane, da je združenje z Zagrebško sekcijo av. v soboto 19. tm. ob 7.25 na Zagrebškem glavnem kolodvoru, ker se že isti večer vršijo na Sušaku predkonferenca. Za snižano vožnjo je naprošeno. Stavitelji Slovenije se postavljajo k čim večji udeležbi. Sekcija Ljubljana.

— Poslano. — Podpisana delnična družba izjavlja, da ni identična s trgovsko družbo »Svetla« elektrotehnično podjetje, Janko Pogačar, Lovro Effenberger & Co., e kateri objavlja uradni list št. 32 z dne 14. tm. narok se prislino poravnava. — »Svetla« d. d. za karnice, elektrotehniko in avtomatizacijo s centralo in podružnicami v Ljubljani, Mariboru, Zagrebu in Beogradu.

Najnovejša poročila.

Diplomatične zveze med Združenimi državami in Japonsko prekinjene?

— Pariz, 17. aprila. (Izv.) Senat v Washingtonu je sprejel paragraf novega zakonskega načrta za naseljevanje, ki izključuje za Japonsko skoro vsako naseljevanje v Ameriki. Posledica tega bo, da se skoro ukinejo diplomatične zveze med Združenimi državami in Japonsko ter da se razvije vladna kriza v Združenih državah. Ni verjetno, da bi Coolidge interveniral v konfliktu s svojim vetom proti odpravi prejšnjega sporazuma z Japonsko. Verjetno je, da poda svojo demisijo državni tajnik Hughes.

DELAVNI PROGRAM ITALIJANSKEGA PARLAMENTA.

— Rim, 17. aprila. (Izv.) Za 24. t. m. sklicani ministrski svet bo razpravljal o vseh dispozicijah vlade in korakih, ki so potrebni za sklicanje zbornice. Rimski parlament se sestane dne 24. maja, to je na dan sedemletnice, ko je Italija vstopila v svetovno vojno. Ministrski svet bo tudi razpravljal o delovnem programu zbornice.

ITALIJANSKO POSOJILO JUGOSLAVIJI.

— Rim, 17. aprila. (Izv.) »Tribuna« pripominja k vestem o dovolitvi 600-milijonskega posojila Jugoslaviji od strani Italije, da o tem na merodajnem mestu ni ničesar znanega. Po eventualnem sklepu trgovskih pogajanj bi bila dana pač možnost, da bi se moglo o tem razpravljati.

NIKAKE SPREMEMBE V POLITIČNI KRIZI.

— Beograd, 17. aprila. (Izv.) Danes dopoldne ni beležiti nikakih važnih političnih dogodkov v razvoju parlamentarne krize. Vse je stacionarno. Nj. Vel. kralj danes dopoldne ni sprejel nobenega politika. Konzultacije so v resnici prekinjene do ponedeljka.

ODHOD KRALJA NA LOV.

— Beograd, 17. aprila. (Izv.) Nj. Vel. kralj Aleksander ni dopoldne odpotoval v Topolo, kakor je bilo to prvotno zjutraj javljeno. Kralj je dopoldne pripravil vse za odhod. Odpotuje najbrže danes dopoldne po obedu.

PLAČE DRŽAVNIH URADNIKOV.

— Beograd, 17. aprila. (Izv.) Z ožalom na danes zjutraj razširjeno vest, da namerava vlada nakazati drž. uradnikom in uslužbencom plače še pred velikonočno, se je Vaš dopisnik dopoldne obrnil na glavno računovodstvo finančnega ministarstva, kjer je dobil kratko pojasnilo, da računovodstvu ni o tem ničesar znanega in da ni izšla nikakva zadevna odredba od strani finančnega ministra.

Borzna poročila.

ZAGREBSKA BORZA.
Dne 17. aprila. Sprejeto ob 13.

Devize: Curih 14.20—14.30, Pariz 505.75—508.75, London 350.25—353.25, Dunaj 0.1131—0.1151, Praga 237.50—240.50, Trst 357.50—360.50, Newyork 80—81, Budimpešta 0.95—0.125. Valute: dolar 79.25—80.25, Iira 357.50—360.50. Efekti: 7% invest. pos. 1921 65—66.50, 3 1/2% drž. renta za ratnu štetu 133—136, Ljubljanska kreditna 245 —, Centralna banka 44—45, Hrv. ekskomptna banka 140—141, Kreditna banka Zagreb 142—143, Hipotekarna banka 67—69.5, Jugobanka 119—120, Prastredlona 915—920, Slovenska banka 125—126, Eksploatacija 140—145, Drava d. d., Osijek 400 —, Sečerana Osljek 1020—1030, Isis d. d. 64—65, Nihag 127.50, Gutman 880—920, Slaveks 350—400, Slavodina 122—25, Strojne tovarne 150—200, Trboveljska 600—620, Union, paromih 680 —, Vevče 175 —.

INOZEMSKE BORZE.

— Curih, 17. aprila. Današnja borza: Beograd 7.10 bl., Praga 16.70 bl., Newyork 368.35 den., London 24.73 den., Pariz 35.36 den., Milan 25.20 bl., Berlin 1.29 bl., Amstera dam 211 — den., Dunaj 0.08023 bl., Bukareshta 3 —, Sofija 4.15.

— Trst, 17. aprila. Današnja predborza: Beograd 27.52—27.90, London 97.90—98.10, Pariz 140.25—141.25, Newyork 22.50—22.60, Curih 395—398, Praga 66.80—67.10.

— Beograd, 17. aprila. Današnja borza, Amsterdam 30, Dunaj 0.1145, Budimpešta 0.12, Bukarešta 41.80, Zeneva 1422, London 261.50, Milan 388.98, Newyork 80.80, Pariz 306, Praga 238.75, Solun 150.

— Dunaj, 16. aprila. Devize: Beograd 878—882, London 309.000—310.000, Milan 3169—3181, Newyork 70.585—71.185, Pariz 4442—4453, Praga 2107—2117, Curih 12.405—12.545, Valute: dinar 875—881, dolar 70.460—70.860, Iira 5180—5200, češka kruna 2092—2108, švicarski frank 12.360—12.460.

Glavni urednik: RASTO PUSTOSLEMŠEK.
Odgovorni urednik: VALENTIN KORITAR.

Gospodinja!
Zahtevaj od trgovca ob pri-
hodu, ko nakupuješ barvo za
piruhe, 10

ALELUJA BARVA

Pisalni stroji, potrebščine
mehanična delavnica
(popravljalnica)
L. BARAGA, Ljubljana,
Selenburgova ulica 6-1.

Strešno lepenko prvovrstno
Kontinental (Kontinentallederwerke)
dobavlja takoj v vsaki množini
najceneje

Jos. R. Pah, Ljubljana,
Gradaška ulica 22. Telefon 513

Sobo
s posebno vhodom, po možnosti
v sredini mesta, išče zelo so-
leden in miren gospod. Najemalno
plača tudi za več mesecev naprej.
Ponudbe pod "Soba 284", poštni
predal 11. 2647

Za velikonočne praznike
priporoča "hotel Južni kolodvor"
Miklič, Kolodvorska ulica 43

Bez ulico 2697
prijetno štajersko bivaljsko
vino po 3 dinarjev liter

Sočasno se priporoča tudi jeru-
zalemski, pikerčan, črni otele za sla-
bokrvne in druga prvovrstna šta-
jerska in dolenska vina.

Za odgovore uprave
naj se priloži
1 dinar. Plačilo se
vnese.

Kupim
Pozor! Pozor!
Plačujem po najvišjih
cenah stare oblike, čev-
lje, pohištvo itd. Pridem
na dom; dopisnica zado-
stuje. — Dramé Martin,
Ljubljana, Sv. Jakoba na-
brežje 29. 2702

Službe
Kavarniški
vajenec
in deček za dela v
kuhinja se sprejme. —
Narodna kavarna. 2676

Gospodična
išče mesta kot blagajni-
čarka, oziroma trafikant-
kinja. — Ponudbe pod
"Zanesljiva 2695" na
upravo "Slov. Narod".

Mladenčič
inteligenten, pošten, želi
vstopiti v kako primer-
no lažjo službo, katero
bi opravljal redno. Ima
dobra šolska izpričevala
ter je več slovenske, ser-
bohrvaščine, nemščine
ter nekoliko tudi italijan-
ščine v pisavi. — Naslov
nove uprave "Slovenske-
ga Naroda". 2686

MALI OGLASI

Strojnika
(izprašanega), ki je bil
na žagi zaposlen in se
razume na brušenje žag,
sprejemem takoj. Ože-
njen dobi stanovanje. —
Fran Suštar, Ljubljana,
Dolenjska cesta. 2685

Damsko kolo,
novo, kakor tudi svetilka
in stojalo se ugodno pro-
da. — Naslov pove-
uprava "Sl. Nar." 2690

Neopremičnine
Majhna parcela
do 600 m² se kupi. —
Ponudbe pod "Majhna
parcela/2658" na upravo
"Slovenskega Naroda".

Velika hiša
z gospodarskimi poslopji,
velikim lepim sadnim
vrtom, njiivami in goz-
dom, v bližini železniške
postaje pri Kočevju se
proda. Hiša je pripravna
za vsako obrt. — Poja-
nila daje tiskarna v Ko-
čevju. 2611

Vila »Straža«
na Bledu
obstoječa iz 14 oprem-
ljenih sob, s krasnim
sadnim parkom, je pod
ugodnimi pogoji — na-
prodaj. event. se za-
menja za posvetilo ali
stavbni prostor v Ljub-
ljani. Inventar je kon-
pleten za event. ustanov-
vitev pensiona. — Lega
krasna, v središču Bleda;
vsi prostori takoj na
razpolago. — Dopisi na:
E. Navinšek, Ljubljana.
2272

Kravate,
moško in žensko perilo
ter razne modne pred-
mete — kupite najco-
neje pri tvrdki F. in J.
Goričar, Ljubljana, Sv.
Petra cesta 29. 2700

Sveže ribe,
karpi, ščke, postri in
namočena polenovka —
se dobi na veliki petek
pri tvrdki Fr. Kham na-
sproti hotela »Union«. 2688

Zaloga klavirjev
in pianinov
najboljših tovarov B&S
Sendorfer, Czapska, Ehr-
bar, Höhl, Schweighof-
fer, Original Stingl itd.
Tudi na obroke! — Jeri-
ca Hubad, roj. Dolene,
Ljubljana, Hilsnerjeva ul.
št. 5. 30

Radi preselitve!
Trgovina Marija Rogelj,
Ljubljana, Lingarjeva uli-
ca št. 4 vliudno naznanja,
da radi preselitve prodaja
za znatno znižanih cen
nah zamsko blago pod
lastno ceno. — V zalogi
imam blago (šof), čaj,
šifon, kotenino, cefir,
oksford, cvilj za odevje
(kovrče), modroce, belo
in rjavo za rjube, moško
in žensko perilo, kravate
in drobnarijo. — Nobe-
den naj ne zamudi! Samo
do 30. aprila! 2666

Pri 10 do 20 procentnem popustu

velikonočna prodaja
pri A. Šinkovec nasl. K. Soss,
LJUBLJANA, Mestni trg št. 19.

Došle novosti:
Za dame: Svila za klobuke in obleke, modni tra-
kovi, barvasil etamin in satin; svileni in volneni
jumperji, bluze, rokavice, nogavice i. t. d. i. t. d.
Za gospode: srajce zadnje novosti, kravate itd.
Cene konkurenčne. — Razpošilja se po pošti.

Tovarne čevljev **Tržič Slovenija**

Peter Kozina & Co.

Najnovejši izdelek **ORIGINAL Goodyear Weltshoe** za gospode.
Za dame lahke galanterijske čevlje najboljših kvalitete v najmoder-
nejših oblikah. Izdeluje sedaj tudi higijenične čevlje za otroke.

Prodaja na malo in veliko:
LJUBLJANA, Breg 20,
Aleksandrova cesta 1,
Prešernova ulica (Seljak).
Podružnica: Zagreb, Račkoga ul. 3
2626

Razglas.

I. Pešadijska podoficirska šola »Kralja Aleksandra I«
v Beogradu sprejema gojence iz civila in stalnega kadra.
Kandidati iz civila morajo izpolniti naslednje pogoje in pred-
ložiti sledeče dokumente:

1. Da je državljan kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, kar
dokaže z domovinskim listom.
2. Da ni mlajši od 17 in ne starejši od 21 let, kar dokaže s
krstnim listom.
3. Da je dovršil najmanj ljudsko šolo, kar dokaže s šolskim
spričevalom.
4. Če kandidat ne prihaja neposredno iz šole, mora dokazati z
navstvenim spričevalom, da je dobrega obnašanja in da ni
sodnijsko kaznovan.
5. Da ima dovoljenje od starišev ali varuha, da sme vstopiti v šolo.
6. Da ni oženjen, kar dokaže s potrdilom od cerkvene oblasti.

Kandidati iz civila se prijavljajo za šolo potom komande
vojnege okruha na kojem teritoriju žive. Oni iz Beograda pa
neposredno pri komandantu šole.

Kandidati morajo izjaviti z lastnoročno pisano prošnjo, da
pristanejo na vse pogoje predpisane v "Uredbi o podoficirskim
šolama" in prilože prošnji vse zgoraj navedene dokumente.

Prošnja in vsi dokumenti morajo biti kolekovani po novem
zakonu o kolekovanju.

Prošnje z dokumenti je odposlati ali prinesiti čimprej tako,
da se bodo lahko pravočasno vrnile v eventuelno dopolnitev, a
najkasneje do 28. aprila 1924.

Kandidati se morajo osebno prijaviti k zdravniški preiskavi
in k sprejemu dne 5. maja 1924 ob sedmih zjutraj v kasarni
Deligradska ulica 33, Beograd. Vsi kandidati imajo pravico na
brezplačno karto za vožnjo. V to svrhu se morajo pravočasno
obrniti na komando svojega vojnege okruha, za izdajo potnih objav.

V slučaju, da kateri od kandidatov ne bo sprejet v šolo, bo
dobil od šolske komande brezplačno karto za povratek na svoj dom.

Iz komande I. Pešadijske podoficirske šole »Kralja
Aleksandra I« št. 385 od 28. februarja 1924 v Beogradu.

Načeneje
CEMENT
Prima Portland trboveljski in dal-
matinski dobavlja v poljubnih
množinah. — V zalogi tudi
APNO. — Naročila sprejema:
M. Petrič,
Gospodarska cesta 16/L
Telefon 343 1741

Zastoj vam
blaga za obroke in perilo
nikdo ne

da

toda po izredno nizkih cenah
ga dobite pri tvrdki

„Danica“
Majslj & Rajčelj
Ljubljana, Turiški trg 1
(bivša Preskrbovalnica)

Velika zaloga najrazličnej-
šega menzastavnege in
galanterijskega blaga
ter vsaj vseh vrst.
Vsak si naj ogleda.

Krojači in preprodački po-
seben popust. 2650

Zidna opoka
normalno in močno žgana, pri-
znana kot najboljša kakovost, se
nudi vsako množino po dnevi
ceni. Zaloga na drobno: Opekars-
ka cesta 18. R. Smielowski,
arhitekt in mestni stavbenik, po-
sestnik opekarnice na Viču. Pisarna:
Rimska cesta 2.

Vabilo
občni zbor
gremilja trgovcev za po-
litični okraj Brežice
v četrtek, 3. maja 1924
v **NARODNEM DOMU** ob
10. uri dopoldne.

Dnevni red: 2686

1. Poročilo tajništva.
2. Odobritev letnega računa.
3. Proračun za leto 1924/25.
4. Predlogi.
5. Slučajnosti.
6. Volitve novega odbora.

Za slučaj, da ni ob določenem
času zadostno število članov na-
vzočih, se vrši občni zbor eno uro
pozneje z istim vspešnim ob-
vsem številu članov. Vsak član
ima pravico staviti na občnem
zboru predloge, ki jih pa mora
vsaj 3 dni prej načelstvu prijaviti.

Brežice, dne 10. aprila 1924.

Gremilj trgovcev
za politični okraj Brežice

Najboljši šivalni stroj
za rodbinsko in obrtno rabo je edino
JOSIP PETELINCA znamke **GRITZNER**
in **Adler**
LJUBLJANA
ob vodi poleg Prešernovega spomenika.

Skladiščnik
za skladišče surovih kož se sprejme. Oni, ki so kot tak
že bili zaposleni, naj stavijo ponudbe s prepisi sprave in
zahtevki pisмено na tovarno usnja

ALEKS PODVINEC & CIE., Radeče
2672 pri Zidanem mostu.

Za velikonočne praznike.
Praska šunka in ter različne delikatese, kakor: smetanski
sir, saradine, različne konzervirane ribe, konjak, rum,
čaj, čokolada, likerji, deserti in buteljka vina, šam-
panjec etc. nudi tvrdka 2687

FR. KHAM nasproti hotela
„UNION“

Lepa trgovina
z dvema velikima skladiščima in gospodarskim
poslopjem, 4 sobe, kopalna soba, vse z elek-
trično razsvetljavo, veliki sadonosnik, lep vrt za
zelenjavo se zaradi preselitve takoj proda.
Potreben kapital v teku tega leta Din 200.000—,
ostanek po dogovoru.

Informacije naj se ravnaajo na **poštni predal 11,**
Ormož (Slovenija). 2629

Razglas.

IV. Pešadijska podoficirska šola v Zagrebu
sprejme to leto 500 gojencev.

Za sprejem v to šolo so potrebni sledeči dokumenti,

- a) Domovinski list, da je državljan kraljevine Srbov:
Hrvatov in Slovencev.
- b) Krstni list.
- c) Šolsko spričevalo.
- d) Dovoljenje starišev, da sme stopiti v šolo.
- e) Navstveno spričevalo o lepem vedenju.

Vse te dokumente in lastnoročno pisano prošnjo
je poslati ali prinesiti vojnemu okragu, v katerem žive.
Vsi kandidati se morajo prijaviti v šoli v Zagrebu
5. maja ob osmih zjutraj.

Za prihod v šolo in vrnitev imajo kandidati pra-
vico na brezplačno vožnjo po železnici in ladji.
Vsi ostali pogoji so razvidni pri vojnem okragu.

Iz pisarne IV. Pešadijske podoficirske šole
broj 761 od 4. marca 1924. 2681

Za piruhe so izšle v zalogi
Ruski tisk d. z. o. z. Krško
krasne razglednice „VESELA ALELUJA“ in knjiga
„PRAVLJICA O CAREVICU IVANU“ v trobarvnem
tisku.

Cena razglednici Din 1-50 Knjiga za otroke Din 15—
Dobite v vseh knjigararnah!

Razpis.

Odda se ponudbenim potom podiranje starega in
zidanje novega stolpa pri župni cerkvi v Radečah. Skup-
ni stroški so proračunjeni na Din 284.000—.

	Mojstersko delo	Gradivo	Ref. dela, važnja
1.) Zidarska in stavbna dela	Din 88.631-98,	73.247-43,	27.862-12
2.) Tesarsko delo	11.923-60,	17.465—,	805—
3.) Raznoterosti	27.775-40,	26.623—,	
4.) Za nepričakovana, rezervno dela in napravo načrtov	4.349-91,	4.349-91,	966-65
Skupaj	Din 132.680-89,	121.683-34,	29.633-77

Podjetnik dostavi ves material in mora položiti
10% varščino v gotovini ali vrednostnih papirjih. Načrti
in natančnejša pojasnila so na razpolago ob uradnih
urah v pisarni župnega urada v Radečah.

Konkurenčni odbor si pridrži pravico oddati delo
ne glede na višino ponudbe.

Konkurenčni odbor v Radečah pri Zid. mostu.
Anton Lovšin
načelnik.

2672